

คลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย COMPETENCY-BASED CHINESE LANGUAGE BANK FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

ฐิตาพร จบสัจจร , สิรินาถ จงกลกลาง , นาทยา ปิลันธนานนท์

THITAPORN CHOBSANCHON, SIRINST JONGKONKLANG, NATAYA PILANTHANANOND

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

DEPARTMENT OF CURRICULUM AND INSTRUCTION, FACULTY OF EDUCATION,

NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHONRATCHASIMA PROVINCE

Received: March 1, 2025

Revised: April 11, 2025

Accepted: April 17, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขึ้นการสร้างคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ขึ้นการประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7 คน เพื่อประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน โดยการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการวางแผนการออกแบบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะจากคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยในครั้งนี้ การศึกษาขอบข่ายคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน และการสร้างสร้างคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน คือได้คลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แยกตามกลุ่มอาชีพ 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ คหกรรม/เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม และอุตสาหกรรม จำนวน 32 อาชีพ และ โจทย์งาน จำนวน 50 งาน การประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน ผลการประเมินพบว่า คลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนมีความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลจากการนำไปใช้พบว่า ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้จริง ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญให้ปรับคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม จุดประสงค์ของกรอบแนวคิด และบริบทของผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้อิงสมรรถนะ คลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สมรรถนะ

ABSTRACT

The objectives of this research were to develop, evaluate, and improve a Chinese language competency bank for high school students. The target groups consisted of experts who evaluated the consistency, appropriateness, and feasibility of Chinese language competency bank, and 7 Chinese language teachers who participated in focus group discussions to assess and improve the repository. The research instruments included assessment forms for consistency, appropriateness, and feasibility. Data analysis employed frequency, mean, standard deviation, and content analysis. This study developed a Chinese language competency bank, divided into five career clusters to enhance students' professional language skills: tourism and hospitality, home economics/agriculture, commerce, fine arts, and industry, encompassing 32 occupations and 50 tasks. The evaluation revealed that the Chinese language competency repository demonstrated high levels of consistency, appropriateness, and feasibility overall. When implemented with teachers, they were able to effectively design instructional management. Recommendations were made to adjust the Chinese language competency bank to align with the environment, conceptual framework objectives, and learner contexts.

Keywords: Competency-based learning management, Chinese language competency bank, Competency

บทนำ

นับตั้งแต่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ภาษาต่างประเทศหลายภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเข้าถึงองค์ความรู้ของโลก การรวมกลุ่มประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างประเทศภาษาจึงมีความสำคัญต่อการสื่อสารเช่นกัน โดยเฉพาะประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งใช้ภาษาจีนในการสื่อสารทั้งยังเป็นเป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดในโลกถึง 1.39 พันล้านคน (กรมองค์การระหว่างประเทศ, 2565) (เอกสารจากเว็บไซต์) การพัฒนาความรู้ทางภาษาจีน เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ค้นคว้า และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จะช่วยสร้างโอกาสในการทำงานเพื่อพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการศึกษาในอนาคต ได้เป็นอย่างดี ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศจีนมาโดยตลอด ซึ่งส่งผลให้เกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนในหลายระดับและหลายมิติอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา เทคโนโลยี และโดยเฉพาะการค้าและการท่องเที่ยว ปัจจุบันมีชาวจีนจำนวนมากเข้ามาประกอบธุรกิจ และเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ในตลาดแรงงานต้องการบุคลากรที่มีความรู้ภาษาจีนเพิ่มมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในช่วงศตวรรษที่ 21 คือ เน้นการสร้างผู้เรียนแห่งคุณภาพ เป็นผู้เรียนอย่างมีคุณธรรม โดยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ เป็นเด็กไทยที่มีภาวะผู้นำและเป็นผู้สร้างนวัตกรรม ทั้งนี้ตั้งแต่ในสมัยรัฐบาลของนาย

อานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2535 ได้ประกาศให้มีการเรียนการสอนภาษาจีนทุกระดับการศึกษา และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (สถาบันเอเชียศึกษา, 2551, น.22; พิมพ์พันธ์์ เตชะคุป, 2560)

ในปี พ.ศ. 2540 การเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในวิชาของแผนการเรียนศิลป์-ภาษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งยังมีการกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในปี พ.ศ. 2550 และแนวทางการส่งเสริมการสอนภาษาจีนในนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557 ส่งผลให้มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเปิดสอนภาษาจีนเป็นจำนวนมาก การจัดการศึกษาเน้นหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้ มีกรอบหลักสูตรเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ เน้นเด็กเป็นสำคัญและเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนี้ เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีทักษะและสามารถสื่อสารภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันเอเชียศึกษา, 2551, น.22; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.3; เชี่ยวอยู่ โกอ, 2561, น.14;)

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมและมัธยมศึกษาของประเทศไทย ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่น ปัญหาเรื่องหลักสูตรการสอนที่ไม่ชัดเจน และไม่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวไทย ปัญหาด้านจำนวนและคุณภาพของครูสอนภาษาจีน และปัญหาด้านความไม่ต่อเนื่องกับระดับการศึกษาอื่นๆ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในหลายๆ ด้าน เช่น การขาดครูผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ การขาดหลักสูตรและนโยบายในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่ชัดเจนและดีเพียงพอ เนื่องจากยังไม่มีกรอบนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นระบบ ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน การสอนภาษาต่างประเทศที่มุ่งเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพียงอย่างเดียว ยังไม่ได้สอนภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในการทำงาน ประกอบกับยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการทำให้ไม่สามารถพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของสังคม ทำให้ไม่สามารถนำภาษาจีนไปใช้ในการทำงานในโลกปัจจุบันได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ (สุวรรณ เลียงศิริธรร, 2556, น. 43-59; ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข, 2559, น. 3; สถาบันเอเชียศึกษา, 2551, น. 17-32) นอกจากนี้ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษาจีนที่มุ่งการใช้ภาษาจีนเพื่อการทำงานที่เกิดขึ้นยังมีสาเหตุมาจาก ธรรมชาติของการสอนภาษา เป็นการพัฒนาที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของไทยในปัจจุบันที่เน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ เน้นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่ยังขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริงที่ผู้เรียน จะนำไปใช้ได้ สาเหตุที่การจัดการเรียนการสอนไม่สะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ที่จะนำภาษาไปใช้ในการทำงาน อาจเป็นเพราะครูผู้สอนยังขาดความรู้ ความเข้าใจหรืออาจจะยังมองเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในโลกของการทำงานในบริบทของการใช้ภาษาจีนในการทำงาน ไม่ชัดเจน ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในการทำงานได้ แนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาอิงสมรรถนะที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานหรือการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งในการทำงานหรือการประกอบอาชีพนั้นต้องใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล ถ้าบุคคลใดมีความสามารถในการทำงานได้ประสบความสำเร็จ เรียกว่าเป็นคนที่มีความสมรรถนะในการทำงาน และในทางตรงกันข้าม หากบุคคลใดไม่สามารถทำงานได้ก็เรียกว่าเป็นคนไม่มีสมรรถนะ การสร้างเสริม ให้คนมีความสามารถในการทำงานจึงเป็นการสร้างสมรรถนะให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล และการออกแบบการ

เรียนการสอนอิงสมรรถนะ รวมถึงการสอนหรือฝึกอบรมคนให้มีสมรรถนะสำหรับการทำงาน จึงเป็นสาระสำคัญของการจัดการเรียนการสอน (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. 2562; อารัง บัวศรี. 2542, น. 2-11; พระมหาอุดร อุตโตร (มากดี) และคณะ, 2565, น. 438-451)

การพัฒนาหลักสูตรและการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ทั้งหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นฐานสมรรถนะ หรือการจัดทำคลังสมรรถนะเป็นสื่อการสอนเพื่อเป็นตัวช่วยให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. 2562) ซึ่งคลังสมรรถนะเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับครูประเภทหนึ่ง ที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ คลังสมรรถนะที่ผลิตขึ้นมาอย่างมีระบบ จะมีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จ จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ การใช้ภาษาจีนในการทำงานต่างๆ ในคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนแต่ละชุด ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพ โจทย์งาน และ สถานการณ์งาน ที่ประกอบด้วย บริบท บทบาทหน้าที่ ภาระงาน/งาน ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ทักษะความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน พฤติกรรม บุคลิก และลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน และสถานการณ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะการใช้ภาษาจีน การจัดทำคลังสมรรถนะที่จะช่วยให้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ต้องการ (ปรียาภรณ์ ศิริวงศ์โยธิน. 2564) ดังนั้น การพัฒนาคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นการอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

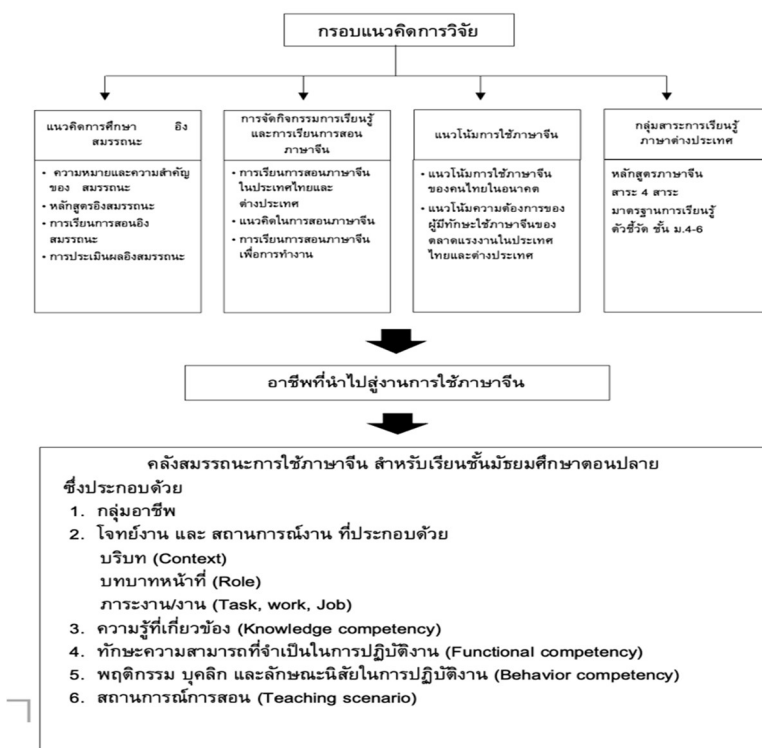
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนา ประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้ในการพัฒนาคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ สรุปได้ว่า สมรรถนะคือการผสมผสานความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภคมน วงศ์ใหญ่, 2560, น. 16-17; จิรวัฒน์ ทิพย์รส, 2559, น. 15; Richards and Rodgers, 2014; McClelland, 1973; Chermon, 2004) และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอิงสมรรถนะ มีแนวคิดเริ่มต้นมาจากความสามารถในการทำงานบางอย่างที่เป็นการมุ่งเน้นความสามารถในการทำงาน ดังนั้น การจัดการศึกษาอิงสมรรถนะมุ่งเน้นความสามารถในการทำงาน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นหลัก ไม่เน้นเนื้อหาวิชาสามารถปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้เรียน (ชนธิ ชำนาญกิจ, 2560, น. 37; อารัง บัวศรี, 2542, น. 2-11; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, น. 13) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนการสอนภาษาจีนและ

แนวโน้มการใช้ภาษาจีนจะทำให้ให้นักเรียนเกิดสมรรถนะในการใช้ภาษาจีนนั้น จะเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีความรู้ มีทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน มีพฤติกรรม บุคลิกและลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาจีน ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาสมรรถนะ คือ อาชีพที่ใช้ภาษาจีนในการทำงาน โดยวิเคราะห์กลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างโจทย์งานในคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนที่ได้กำหนดนั้นๆ จนสำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2562; ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข, 2559, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. 20-22; สุวรรณ เลียงศิริธฤถาวร, 2556, น. 43-59; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551; สถาบันเอเชียศึกษา, 2551, น. 17-32) จากแนวคิดดังกล่าว สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แสดงดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประยุกต์ (Applied research) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. การศึกษาขอบข่ายคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน

1.1 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ศึกษาเอกสาร ตำรา วิทยุ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน แนวโน้มการใช้ภาษาจีนในตลาดแรงงาน ทักษะจำเป็นในการปฏิบัติงาน พฤติกรรม บุคลิก และลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน แล้วจึงวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และทักษะ ทางภาษา (การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษาความสนใจในการประกอบอาชีพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวบรวมลักษณะอาชีพ วิเคราะห์ สังเคราะห์กลุ่มอาชีพที่ และทักษะที่ใช้เป็นจุดเด่นในแต่ละอาชีพเพื่อยกร่างขอบข่ายเนื้อหาสาระโดยรวบรวมเป็น 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ คหกรรม/เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม และอุตสาหกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกขอบข่ายด้านคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน ประกอบด้วย สาระ ทักษะทางภาษากลุ่มอาชีพที่ใช้ภาษาจีนในการทำงาน และอาชีพที่เกี่ยวข้อง

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพ ทักษะมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และบันทึกผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพ อาชีพ ประเด็นนำไปสู่งาน ชื่องาน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

2. การสร้างคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน

2.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถด้านภาษาจีน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อประเมินความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน จำนวน 50 โจทย์งาน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อหาคุณภาพของคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน และวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา มีเกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7 คน ปีการศึกษา 2566 มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทางด้านการสอนภาษาจีนหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ด้านการสอนและการใช้ภาษาจีน 10 ปีขึ้นไป ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการวางแผนการออกแบบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะจากคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับครูผู้สอน ไปใช้ตามกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยกำหนดประเด็นในการศึกษาวิธีการคิดออกแบบ และวางแผนการจัดการเรียนรู้จากคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำคลังสมรรถนะไปให้ครูผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนเพื่อศึกษากระบวนการในออกแบบการเรียนการสอนจากคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน โดยดำเนินการแนะนำการใช้คลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน โดยให้ครูศึกษาค้นคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนในกลุ่มอาชีพที่กำหนด

จากนั้นเลือกงาน 1-3 งาน แล้วศึกษารายละเอียดในแต่ละคลังงาน ประกอบด้วย อาชีพ โจทย์งาน ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ทักษะความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน พฤติกรรม บุคลิก และลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน และสถานการณ์การสอน จากนั้นให้ครูออกแบบวางแผนจากงานที่เลือก เพื่อออกแบบเชื่อมโยงเนื้อหาสาระที่สอนเรื่องใดได้บ้าง จะกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้รู้อย่างไร และจะจัดกิจกรรมจากงานที่เลือก หรือขั้นตอนใดในการสอนเรื่องนั้น ๆ

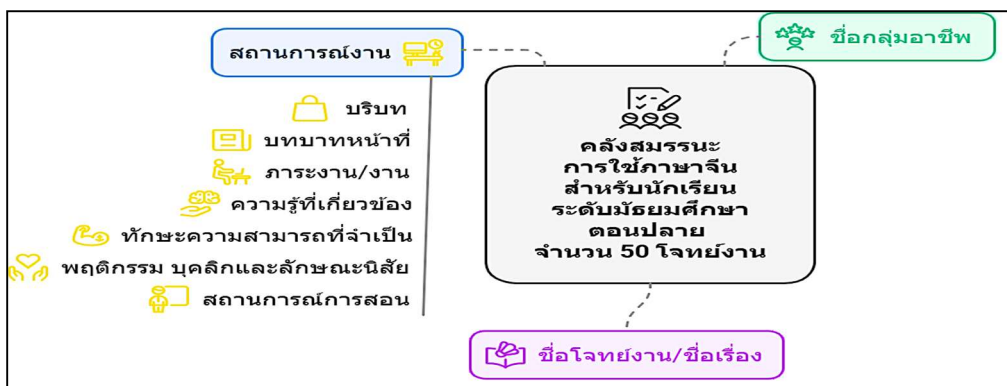
4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มที่ครูแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

1. ผลการศึกษาขอบข่ายอาชีพที่ใช้ภาษาจีนในการทำงาน กำหนดกลุ่มอาชีพได้ 5 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม/เกษตรกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพศิลปกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม เพื่อนำไปสู่การออกแบบประเด็นที่นำไปสู่งานและชิ้นงาน

2. ผลการพัฒนาคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้ง 5 กลุ่มอาชีพ จำนวน 50 โจทย์งาน โดยแต่ละโจทย์งาน ประกอบด้วย ชื่อกลุ่มอาชีพ ชื่อโจทย์งาน/ชื่อเรื่อง และสถานการณ์งานที่ประกอบด้วย บริบท (Context) บทบาทหน้าที่ (Role) ภาระงาน/งาน (Task, work, Job) ความรู้ที่เกี่ยวข้อง (Knowledge competency) ทักษะความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน (Functional competency) พฤติกรรม บุคลิก และลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน (Behavior competency) และสถานการณ์การสอน (Teaching scenario) ดังภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 คลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวอย่างคลังสมรรถนะ

กลุ่มอาชีพที่ 1 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
โจทย์งานที่ 1 งานวางแผนการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว (อาชีพ ไกด์/มัคคุเทศก์)
โรงเรียนของเราได้รับหน้าที่ในการดูแลต้อนรับนักเรียนแลกเปลี่ยนชาวจีน ที่เดินทางมาเที่ยวในชุมชน ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวจีนกลุ่มนี้ มีไลฟ์สไตล์ที่เน้นความสนุกแปลกใหม่ ต้องการความสะดวกสบายตลอดการท่องเที่ยว สนใจเที่ยวชมสถานที่สำคัญๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ วัด โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงนันทนาการและการช้อปปิ้ง รวมไปถึงอยากลองรับประทานอาหารท้องถิ่นของชุมชนที่ขึ้นชื่อ แต่ต้องมีรสชาติที่ไม่จัดจ้านจนเกินไป ภายใน 1 วัน นักเรียนจึงรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อวางแผนเส้นทางการศึกษาสถานที่ โดยเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัด ประกอบด้วย เส้นทางการเดินทาง การใช้ระยะเวลาในการเที่ยวชม สถานที่แต่ละแห่ง เพื่อให้เพื่อนชาวจีนเกิดความประทับใจ
ความรู้ที่เกี่ยวข้อง (Knowledge competency) 1. ความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวในชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว แหล่งช้อปปิ้ง อาหาร 2. ความรู้เรื่องบุคลิกลักษณะ ความชอบ ไลฟ์สไตล์ของชาวจีน 3. วิธีการวางแผนเส้นทางและวิธีเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยว 4. คำศัพท์ภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น สถานที่สำคัญ วัด พิพิธภัณฑ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีในชุมชน อาหารและสินค้าของชุมชน เป็นต้น 5. วิธีการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การอ่าน วิเคราะห์และสรุปข้อมูล 6. ความรู้เรื่องการใช้ภาษาจีนเพื่อเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่แต่ละแห่ง เส้นทางการเดินทางและการใช้ระยะเวลาในการเที่ยวชม เป็นต้น
ทักษะความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน (Functional competency) 1. ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากเว็บไซต์ ตำรา เอกสาร 2. ความสามารถในการเลือก วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล 3. ความสามารถในการวางแผน 4. ความสามารถในการเขียนโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยวภาษาจีน 5. ความสามารถในการสื่อสารนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาจีน
พฤติกรรม บุคลิก และลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน (Behavior competency) 1. มีความรับผิดชอบและมีจิตบริการ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน 3. การตัดสินใจและการจัดการเวลา 4. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

สถานการณ์การสอน (Teaching scenario)

หลังจากที่ครูได้สอนภาษาจีนที่เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ คำศัพท์ภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว วิธีการวางแผนเส้นทางและวิธีเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวแล้ว จึงให้นักเรียนได้จับกลุ่มสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง สถานที่ท่องเที่ยว แหล่งช้อปปิ้ง อาหาร รวมไปถึงเรื่องบุคลิกลักษณะ ความชอบไลฟ์สไตล์ของชาวจีนหรือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาเที่ยวในชุมชนของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเลือกสถานที่ท่องเที่ยว แหล่งช้อปปิ้ง ชนิดของอาหารที่ต้องการออกมา เพื่อใช้ในการวางแผนเส้นทางการเดินทางที่สอดคล้องกับความต้องการของชาวจีน โดยนักเรียนวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อออกแบบเส้นทางหรือโปรแกรมการท่องเที่ยว และใช้ทักษะการอ่านและเขียนภาษาจีน เพื่อนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวในชุมชนออกมาเป็นภาษาจีน โดยที่โปรแกรมการท่องเที่ยวนี้ ต้องสอดคล้องกับบริบทที่กำหนดให้

หลังจากที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมนี้ นักเรียนจะได้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่ต้องทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ รู้จักจัดการเวลา การตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนพัฒนาต่อไป

3. ผลการประเมินคุณภาพของคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวม มีความสอดคล้องเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.63) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.67) เมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพที่สอดคล้องเหมาะสม มากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.48) ต่ำที่สุด คือ กลุ่มอาชีพศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.69) ส่วนความเป็นไปได้ มากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.50) ต่ำที่สุด คือ กลุ่มอาชีพศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.69) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน

ที่	กลุ่มอาชีพ	ความสอดคล้องเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ	4.60	0.48	มากที่สุด	4.57	0.50	มากที่สุด
2	กลุ่มอาชีพคหกรรม/เกษตรกรรม	4.37	0.61	มาก	4.36	0.63	มาก

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน (ต่อ)

ที่	กลุ่มอาชีพ	ความสอดคล้องเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
3	กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม	4.46	0.60	มาก	4.44	0.71	มาก
4	กลุ่มอาชีพศิลปกรรม	4.29	0.69	มาก	4.30	0.69	มาก
5	กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม	4.35	0.75	มาก	4.36	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.41	0.63	มาก	4.41	0.67	มาก

4. ผลการประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการดำเนิน การสนทนากลุ่ม เพื่อสอบถามความคิดเห็น ศึกษาวิธีการคิด ออกแบบในการนำคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ ในประเด็น การกำหนดเรื่องที่จะสอนจากงาน การกำหนดจุดประสงค์จากงาน และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความเห็นว่า คลังงานในแต่ละกลุ่มอาชีพมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำไปสู่การเชื่อมโยงกับการกำหนดสาระการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาจีนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถนำไปปรับใช้ในงานต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมบริบทนักเรียนของแต่ละโรงเรียน เพราะเนื้อหามีความจำเพาะเจาะจงตามลักษณะของอาชีพต่างๆ และได้ปรับปรุงโจทย์งานให้ชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากบางสถานการณ์มีการระบุทักษะการอ่านทักษะการเขียน แต่ทักษะที่เกิดขึ้นจะไม่สอดคล้องกับที่ระบุ โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงเป็นคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนในองค์ประกอบของทักษะความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยการเน้นในความสัมพันธ์กับโจทย์งาน ว่าใน บริบท (Context) ภาระงาน/งาน (Task, work, Job) นั้น ๆ ต้องการเน้นให้ฝึกทักษะใดให้กับนักเรียน เป็นต้น และปรับเป็นคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนฉบับสมบูรณ์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาค้นคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน คุณภาพของคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่พบว่า มีความสอดคล้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ระดับมาก มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. การสร้างคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลการประเมินคุณภาพสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การดำเนินการออกแบบคลัง

งาน ผู้วิจัยเริ่มจากการกำหนดขอบข่ายในการพัฒนาค้นสมรรถนะ โดยใช้กลุ่มอาชีพที่ใช้ภาษาจีนในการทำงานสรุปได้ 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ คหกรรม/เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม และอุตสาหกรรม จำนวน 32 อาชีพ โดยใช้วิเคราะห์อาชีพที่ใช้ภาษาจีนในการทำงาน บทบาทหน้าที่หรือลักษณะงานที่ใช้ภาษาจีนในการประกอบอาชีพเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มอาชีพ และการใช้ทักษะทางภาษา ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงกับสถานการณ์การทำงานในแต่ละอาชีพ ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสร้างโจทย์งานในแต่ละอาชีพได้อย่างหลากหลาย โดยใช้วิธีการศึกษา ค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับอาชีพเหล่านั้นเพื่อกำหนดกรอบหรือสถานการณ์ในการใช้ทักษะทางภาษาในการทำงาน เช่น ในกลุ่มอาชีพที่ 2 คหกรรม/เกษตรกรรม โจทย์งานที่ 18 งานออกแบบแบรนด์ ผลิตภัณฑ์ Packaging อาชีพแพชั่นดีไซเนอร์ ได้กำหนดสถานการณ์โดยเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่ผู้ประกอบการที่มีโอกาสพบเจอได้ในชีวิตจริง ได้แก่ บริษัทผู้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกต้องการที่จะปรับเปลี่ยนแบรนด์ของผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ จึงได้จัดประกวดการออกแบบขึ้นโดยให้ผู้สนใจได้ร่วมส่งผลงานเข้าประกวด จากสถานการณ์ดังกล่าว ครูจึงจัด การเรียนการสอนที่บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในสาระทัศนศิลป์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงให้นักเรียนได้ออกแบบแบรนด์ผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และนำเสนอตามเงื่อนไขของบริษัทที่กำหนด ได้แก่ ผลงานที่ออกแบบต้องมีความสร้างสรรค์ น่าสนใจสามารถดึงดูดใจให้กลุ่มลูกค้าชาวจีนมาซื้อผลิตภัณฑ์ที่ต้องการนำเสนอได้ เป็นต้น ในการปฏิบัติงานนักเรียนจะได้ใช้ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาจีน ครบทั้ง 4 ทักษะ

นอกจากนี้ ในการออกแบบคลังงาน ผู้วิจัยได้ข้อเรียนรู้ที่สำคัญในการเขียนโจทย์งานควรประกอบด้วย บริบท (Context) ที่เป็นสถานการณ์ที่อยู่ใกล้ตัว ผู้เรียนมีโอกาสได้พบเจอในชีวิตจริง มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพที่ต้องใช้ภาษาจีนในการทำงาน บทบาทหน้าที่ (Role) ที่นักเรียนจะต้องแสดงออกในการนำภาษาจีนไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และภาระงาน/งาน (Task, Work, Job) ที่เป็นชิ้นงานหรือภาระงานตามที่บริบทกำหนดให้ทำขึ้นซึ่งเกิดจากการประยุกต์ใช้ ความรู้ที่เกี่ยวข้อง (Knowledge competency) ทักษะความสามารถ และพฤติกรรม บุคลิกและลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานต่าง ๆ (Behavior competency) ในการทำงานนั้นจนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ จากนั้นวิเคราะห์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ทักษะความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมบุคลิกและลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานต่าง ๆ (Behavior competency) เป็นหัวใจสำคัญในการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับเป้าหมายของหลักสูตรระดับชั้นหรือช่วงวัยของผู้เรียน อาชีพที่แสดงสมรรถนะที่ต้องการออกมาได้ และสุดท้ายจึงออกแบบสถานการณ์การสอน (Teaching scenario) ที่สอดคล้องกับลักษณะการใช้ภาษาจีน ในอาชีพ โดยสร้างสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการทำงานนั้น ๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

วิธีการข้างต้นนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน สอดคล้องกับ McClelland (1993, pp. 1- 4) ที่กล่าวไว้ว่า สมรรถนะ(Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ และ Spencer and Spencer (1993, p.11) ให้ความหมายที่สอดคล้องกับ McClelland ว่า สมรรถนะ

คือ คุณลักษณะของบุคคล และได้ขยายความหมายของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล (Underlying Characteristic) เป็นเหตุหลักที่ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือปฏิบัติงานได้ผลสูงสุด

2. ผลการประเมินและปรับปรุงคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ครูสามารถออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้จากคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างเหมาะสมเป็นอย่างดี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในการออกแบบคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนเป็นการคิดจากอาชีพที่ใช้ภาษาจีนที่ผู้เรียนสนใจ และมีบริบทในสถานการณ์ ที่หลากหลายและไม่ยากเกินไป ผู้เรียนมีโอกาสมพบเจอในสังคมปัจจุบัน เป็นการฝึก กระบวนการคิดวางแผนงาน ฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาตามโจทย์งานที่สามารถเชื่อมโยงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานภาษาต่างประเทศได้อย่างครบถ้วน อีกทั้ง การพัฒนาคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การค้นหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีขีดความสามารถสูงสุดในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะในการทำงานในชีวิตจริงให้ประสบความสำเร็จได้เหนือกว่าผู้อื่น ทั้งนี้จากการสนทนากลุ่ม ครูได้ให้ข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนนั้น เช่น เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมการสอนภาษาจีนเป็นอย่างดี และโจทย์งานที่สามารถใช้ในการสอนปัจจุบันของครูได้ เพราะครูได้สอนเกี่ยวกับคำศัพท์ วิธีการใช้ และประโยคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแต่อาจจะไม่ครอบคลุมถึงบริบท หรือสถานการณ์ ซึ่งคลังสมรรถนะช่วยจัดกลุ่ม จัดจำลองสถานการณ์ สามารถให้ครูสามารถนำคำศัพท์เหล่านี้ไปใช้ได้ง่ายมากขึ้น และการปรับใช้จะทำให้ครูผู้สอนภาษาจีนให้เข้าใจง่ายมากขึ้น โจทย์งานมีตัวชี้วัดซึ่งได้มาตรฐานการศึกษาเพื่อช่วยเหลือและการใช้งานอย่างหลากหลายของครูผู้สอนเป็นอย่างดีและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทำให้ได้เปิดมุมมอง และเห็นความสำคัญของการออกแบบและประยุกต์ใช้คลังสมรรถนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้ค้นพบจุดสำคัญจากการนำคลังสมรรถนะไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูทุกคนสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจโดยนำไปปรับใช้ได้จริงในรายวิชาภาษาจีนทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 อย่างไรก็ตาม ในบริบทการสอนจริงของครูกลุ่มเป้าหมายมักไม่พบว่าการออกแบบการเรียนการสอน ที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทางภาษา ในบริบทสถานการณ์จริง ส่วนใหญ่แล้วเป็นการสอนตามหนังสือเรียน แบบฝึกทักษะของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ดังนั้น ในการนำคลังงานไปใช้ บางคลังงานครูผู้สอนบางท่านเห็นว่า การกำหนดสถานการณ์ในโจทย์งานค่อนข้างยากแต่เมื่อได้ศึกษา สถานการณ์การสอนสามารถเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมได้เป็นอย่างดี ซึ่งสังเกตเห็นว่าครูผู้สอนก็มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของนักเรียนในแต่ละสถานศึกษา โดยวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการกำหนดผลลัพธ์หรือเป้าหมายการเรียนรู้ให้ชัดเจน แล้วจึงวิเคราะห์ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรม คุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียน และให้คลังคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง จะส่งผลให้การทำโจทย์งาน (Task) นั้นประสบความสำเร็จ จากนั้นครูสามารถใช้เทคนิคในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงาน (Task) ตามที่ครูกำหนด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือครูผู้สอนสามารถนำเอาฐานสมรรถนะไปปรับในเรื่องอื่นๆ ที่ส่งเสริมสมรรถนะการใช้ภาษาจีน ในกรอบบทสนทนาเป็นเรื่อง ๆ เช่น การใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน การสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นกรอบ ในการวิเคราะห์

บริบท ความรู้ และสถานการณ์ ที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้ซึ่งฐานสมรรถนะจะเป็นตัวเปลี่ยนแปลงสถานการณ์สอนของครูผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบัน

นอกจากนี้ จากการประเมินและปรับปรุงโดยการสนทนากลุ่ม จากการออกแบบคลังสมรรถนะ โดยใช้กรอบความคิดในการสร้างโดยใช้อาชีพ เป็นจุดเริ่มต้นในการทำงานเพื่อสะท้อนสมรรถนะผู้เรียน หรือในงานวิจัยนี้คือ โจทย์งาน สามารถเชื่อมโยงไปสู่การกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการออกแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การกำหนดเนื้อหาสาระที่สอดคล้อง หลากหลายตามโจทย์งาน สามารถประยุกต์ใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน หรือสื่ออื่น ๆ มาต่อยอดให้ผู้เรียนได้พบเจอสถานการณ์นั้น ๆ ในหลายบริบทมากขึ้นผ่านกิจกรรมหรือโจทย์งานที่กำหนด ความรู้ที่ใช้ในการสอนจะเป็นจุดเริ่มต้นของการมองเห็นความสำคัญของการต่อยอด ในการศึกษาความรู้ต่าง ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงเพิ่มเติมกับชีวิตจริง เพื่อนำไปสู่การทำงานและผลจากการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครู โดยภาพรวมพบว่า งานมีความสอดคล้อง สามารถเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กับสถานการณ์ในชีวิตจริง แต่อาจจะมีบางอาชีพที่มีลักษณะคล้ายกัน การมีบริบท (Context) บทบาทหน้าที่ (Role) ภาระงาน/งาน (Task, work, Job) ทำให้เข้าใจในโจทย์งานมากขึ้น สามารถชี้ให้ผู้เรียนเห็นข้อแตกต่างของลักษณะการประกอบอาชีพและภาษาจีนได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wright (2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะและการพัฒนาของทรัพยากรมนุษย์ พบว่าสมรรถนะเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางและวัดความก้าวหน้าของบุคคล และ Kennedy and Dresser (2005) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างสมรรถนะพื้นฐานในการปฏิบัติงาน “Creating a Competency-based Workplace” โดยมีข้อสรุปว่า มนุษย์มีความฉลาดความสามารถในการปฏิบัติงาน และจะทำให้องค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ ส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพได้อย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับ ทวีภา ตั้งประภา (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน: กรณีศึกษา การยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะและผลลัพธ์ของนักเรียนในศตวรรษ ที่ 21 ของประเทศสิงคโปร์ โดยนำเสนอกรณีตัวอย่าง การยกระดับการจัดการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะและ ผลลัพธ์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยพบว่า ประเทศสิงคโปร์ ได้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการดำรงชีวิต การทำงานให้ประสบความสำเร็จในโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยมุ่งสร้างความสมดุลทั้งความรู้และศักยภาพที่สะท้อนคุณลักษณะที่สำคัญที่พร้อม รับกับอนาคต และ คุณค่าหลัก ภายในบุคคล แล้วพัฒนา สมรรถนะทางด้านสังคม และอารมณ์ เพื่อให้เกิดสมรรถนะสำหรับศตวรรษที่ 21 และผลลัพธ์ที่ต้องการ มีการดำเนินการยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนด กรอบแนวคิดใหม่ของสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งยังสอดคล้องกับ ปรียาภรณ์ ศิริวงศ์โยธิน (2564) ที่ได้พัฒนาค้างสมรรถนะที่มีขอบข่ายของสมรรถนะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเริ่มจากการวิเคราะห์และออกแบบงาน (Task) และนำไปสู่การปฏิบัติสำหรับครู คือ การออกแบบ สถานการณ์การสอน (Teaching scenario) ซึ่งเป็นการออกแบบโดยประสบการณ์จากงานสู่ลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่จะทำให้ครูผู้สอนนำคลังสมรรถนะไปใช้และพิจารณาได้ว่าควรจะนำไปใช้ในเนื้อหาสาระใด จะกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะใด และในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จะนำไปใช้ในขั้นตอนใดในการสอนจึงจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถได้รับความรู้

ทักษะความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมคุณลักษณะที่จะส่งผลต่อการทำงานจนประสบความสำเร็จ จะทำให้สามารถออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

จากการนำคลังสมรรถนะ ไปใช้กับครูกลุ่มตัวอย่าง พบว่าครูสามารถออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้จากคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ ซึ่งได้ค้นพบองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาสมรรถนะสำหรับผู้เรียน โดยวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ชัดเจน แสดงให้เห็นว่า การจะพัฒนาสมรรถนะใดๆ นั้น ครูยังคงสามารถจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้ตามปกติ มีการกำหนดระยะเวลาในการเรียนการสอน และการออกแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม หากแต่งงานวิจัยมีข้อจำกัดเนื่องจากโจทย์งาน บริบทและสถานการณ์การสอนที่กำหนดไว้ในคลังสมรรถนะ ครูผู้สอนต้องนำไปออกแบบและปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ และในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ครูสามารถนำคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนไปใช้โดยออกแบบโจทย์งานเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือตามความสนใจของนักเรียน ทั้งนี้ ครูควรพัฒนาความรู้รอบด้านเกี่ยวกับอาชีพ บริบทสังคม และทักษะที่จำเป็น เพื่อออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง นอกจากนี้ คลังสมรรถนะนี้สามารถพัฒนาเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สมาคมครูภาษาจีนแห่งประเทศไทย หรือพัฒนาเป็นแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลกลางสำหรับครูและผู้สนใจ อันเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนและพัฒนาสมรรถนะการใช้ภาษาจีนของนักเรียนและบุคคลทั่วไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปนั้น ควรนำคลังสมรรถนะการใช้ภาษาจีนไปใช้จริงในบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลายขึ้น รวมถึงขยายการพัฒนาคลังสมรรถนะไปสู่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และอุดมศึกษา ทั้งในรายวิชาภาษาจีนและการบูรณาการกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมจีน หน่วยงานทางการศึกษานำคลังสมรรถนะไปพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ในวงกว้าง เช่น พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาจีนในประเทศไทยให้ใช้คลังสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรเพิ่มขอบข่ายการวิจัยโดยใช้กรอบแนวคิดอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพ เช่น บทสนทนาในชีวิตประจำวัน และการใช้ภาษาจีนสำหรับธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

กรมองค์การระหว่างประเทศ. (2567). *เรื่อง องค์การหลักของสหประชาชาติ พ.ศ. 2567*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม

2567, จาก <https://thai-inter-org.mfa.go.th/th/page/องค์การสหประชาชาติ?menu=5d6bb80f15>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *ก้าวสู่อาเซียน Towards AEC*. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2557).

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีน. สืบค้นเมื่อ.

1 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://www.phatthalung2.go.th/myoffice/2557/data/tkk1/25570219>

- ชนธิ์ ขำนาญกิจ. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะทางการใช้ภาษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมในการสหกิจศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร*. (วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2564). รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในการศึกษาชั้นเรียนและการชี้แนะโดยพี่เลี้ยงของมหาวิทยาลัย. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 11(2), น. 75-92.
- ชูร เหล่าย. (2550). *สภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับช่วงชั้น 3-4 ในจังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เชียวอยู่ โกอ. (2561). การจัดการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน. *วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์*, 2(4), น. 14.
- ทวิกา ตั้งประภา. (2556). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน: กรณีศึกษาการยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา “สมรรถนะและผลลัพธ์ ของนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑” ของประเทศสิงคโปร์. *วารสารครุศาสตร์*, 40(3), 213-227.
- อามร บัวศรี 2542. *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์
- ปริญญารัตน์ ศิริวงศ์โยธิน. (2564). *คลังสมรรถนะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. (ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์จีนศึกษาสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2551). *การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถม-มัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศรีบูรณะคอมพิวเตอร์.
- สมบุญรณ์ ต้นยะ. (2556). *การวิจัยทางการศึกษา*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุคนธา อรุณภู. (2561). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 32(101), น. 1-12.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2559ก). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยภาพรวม*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- _____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- _____. (2562). *รายงานผลการวิจัยและพัฒนา กรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *การประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อจริยา วัชรวิวัฒน์. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางการวิจัยสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร).

อุทัยวรรณ เณลิ้มชัย. (2553). การส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีน. *วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ*, 10(3), น. 7-11.

McClelland, D. (1973). Testing for Competency Rather than for Intelligence. *American Psychologist*. 28 (1), pp. 1 - 14.

Spencer, L.M. and Spencer, S.M. (1993). *Competency at Work: Models for Superior Performance*. New York: John Wiley & Sons.

Villa, A. (2008). *Competence-based learning: a proposal for the assessment of generic competences*. Bizkaia: University of Deusto.

ผู้เขียนบทความ

ฐิตาพร จบสัจจกร นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล plaimeihui1991@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิรินาถ จงกลกลาง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล sirinat.j@nrru.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร. นาทยา ปิณฑนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล fedunyp@ku.ac.th